

ЗВЯЗДА

Орган ЦКіМККП(б) ЦВКіСНК БССР

№ 7 (5681) 9 студзеня 1937 г., субота ПЛАНА 10 КАП.

ПРЫЁМ ТАВАРЫШОМ СТАЛІНЫМ ГЕРМАНСКАГА ПІСЬМЕННІКА Л. ФЕЙХТВАНГЕРА

Учора, 8 студзеня, таварыш СТАЛІН прыняў германскага пісьменніка Л. ФЕЙХТВАНГЕРА. Гутарка цягнулася звыш трох гадзін.

(БЕЛТА).

ВЫДАТНЫЯ ЖАНЧЫНЫ КАЛГАСНЫХ ПАЛЁЎ

Яна ў сённяшні дзень жанчына, як і наша савецкая жанчына. У Сталінскай Канстытуцыі запісана: «Жанчыне ў СССР прадстаўляюцца роўныя правы з мужчынам ва ўсіх галінах гаспадарчага, дзяржаўнага, культурнага і грамадска-палітычнага жыцця».

У нашай квітэчнай краіне сацыялізма няма ні адной такой галіны працы і пачуцця, дзе жанчына не магла б правільна сваядзяцельнічаць.

Калгасны дзень узяў сялянку на ўзровень з мужчынам, ператварыў яе ў актыўнага будоўніка свабоднага сацыялістычнага грамадства. Яшчэ ў 1933 годзе на першым усеагульным з'ездзе калгаснікаў-ўдзельніц таварыш Сталін сказаў: «Жанчыны ў калгасах — вялікая сіла. Трымаць гэтую сілу пад спудам, значыць дапусціць злчынства. Наш абавязан заключваецца ў тым, каб высюваць уперад жанчын у калгасах і пусціць гэтую сілу ў справу».

Мы маем зараз тысячы жанчын, якія працуюць трактарыстамі, камбайнерамі, кіраўніцамі калгасна і калгасных жылвагадоўчых ферм. Усё гэта яны паказваюць зоры сваёй работы.

Сваёй гэтаму можа быць, усебеларуская нарада трактарыстаў, якая адбылася ўчора ў Менску. Трыста пяцідзесяці лепшых трактарыстаў-стаханавцаў прыязджалі ў сталіцу ўдзяльнага БССР падзяліцца вопытам сваёй работы, паддзяліць вопыт сацыялістычнага сабораўнікаў трактарных жанчын, якіх у 1936 годзе і на гэтым канкрэтным мерапрыемстве на 1937 год.

Сярод удзельніц нарады — брыгадзір трактарнай брыгады Кішэльскай машына-трактарнай станцыі, член ЦВК БССР і ЦСР Зоя Рачон. Гэта яна з'яўляецца ініцыятарам усебеларускага сацыялістычнага сабораўнікаў трактарных жанчын. У мінулым годзе кожным трактарам сваёй брыгады яна ўзарала на 1113 гектар.

Малая трактарыстка гэтай-жа МТС Маня Серада ўзарала ў мінулым годзе за сезон трактарам «ХТЗ» 1224 гектары. Упершыню ў нашай рэспубліцы была дасягнута такая высокая выпрацоўка на трактар.

І Зоя Рачон, і Маня Серада, і Ніна Кашуба — брыгадзір трактарнай брыгады Слуцкай МТС, трактарыстка Палавінчана (Чырвонопольскай МТС), Шавялова (Пярэмоўскай МТС), Кавалёва (Белавіцкай МТС), Жук Ганна (Слуцкая МТС), і ўсе яны — лепшыя камбайнеры машыны. Яны на справе даказалі, што жанчына не толькі не горш, а нават лепш за некаторых мужчын можа кіраваць машынай. Узорнымі прыкладамі сапраўднай стаханавскай работы, праўдзеным шырокім ініцыятывам і знаходлівасцю даказалі яны, што калгасніца з поспехам можа выканань усякую адказную работу на ўсім участку калгаснага будаўніцтва.

Аднак, на многіх раёнах нашай рэспублікі вельмі дрэнна абстаіць справа з вылучэннем жанчын на кіруючую работу. Многія кіраўнікі раёнаў і дырэктары машынатрактарных станцый, як відавочна, забываюць указанне таварыша Сталіна і неаднаразова ўказанні Цэнтральнага Камітэта нашай партыі аб вылучэнні жанчын. У гэтым гэтаму мы маем, напрыклад, такога становішча, што на курсах трактарыстаў і камбайнераў і ў школах механікаў займаецца вельмі малы працэнт жанчын.

Лепшыя стаханавцы-трактарысты машынатрактарных станцый нашай арганізацыі рэспублікі абмеркавалі пытанне аб тым, як лепш падрыхтаваць да ясных, якіх лепш правесці веснавую пасаўную кампанію. Разеахнуўшыся з нарады ў свае калгасы, саўгасы, машынатрактарныя станцыі, яны з яшчэ большай энергіяй, з большым творчым узмацненнем возьмуцца за дасейшае вывучэнне тэхнікі, за падрыхтоўку сваіх машын да пазальных работ.

Няма ніякага сумнення ў тым, што жанчыны-трактарысты Савецкай Беларусі пакажуць на калгасных палях новыя фары працы, дадуць новыя, больш высокія паказальнікі ў выпрацоўцы на трактар. На гэты іх натхніе непаўторны закон — Сталінская Канстытуцыя.

За тысячы стаханавцаў і стаханавцаў машынатрактарных станцый! За ўзорную падрыхтоўку трактарнага парку да веснавой саўбы! Добракаснай апрацоўскай глебы і свечасвай саўбой забеспечым высокі ўраджай нашых савецкіх палёў.

НОВЫ ЎЗДЫМ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАГА СПАБОРНІЦТВА

Учора работнік «Звязды» звярнуўся па тэлефону да некаторых сакратароў райкомаў і кіраўнікоў прадпрыемстваў з запам'янтаем, які завод і фабрыкі ўключаюцца ў сацыялістычнае сабораўніцтва на лепшую работу ў 1937 годзе ў сувязі з запам'янтаем дзяржаўнага сталевага і пісьмом тав. Орджанікідзе.

Сакратар Бабруйскага райкома партыі тав. Чарнышоў запам'янтае наступнае: — Прапанову перадаць данецкіх сталавараў, падтрыманую тав. Орджанікідзе, сустрэці, рабочыя бабруйскага прадпрыемстваў з агульным узмацненнем. Усе прапановы горада ўжо ўключаны ў сацыялістычнае сабораўніцтва. Варта пачаць будоўню завода імя Сталіна выкарыстаў на сабораўніцтва машынаў будоўлі, каб пачаць будоўню фабрыкі імя Халтурна выкарыстаў на будоўню фабрыкі і т. д. Апошняя ўмова сабораўніцтва — асабіста асабістасцю, высокая якасць прадукцыі, дзяржаўнае выкананне плана, асабіста тэхнічных норм і ўзорная арганізацыя тэхнічнай будовы. Пра райком абмяска спецыяльна нарада сакратароў партыі і партаргаў прадпрыемстваў. Галоўную ўвагу мы звяртаем на канкрэтызацыю ўмоў сабораўніцтва і правярку выканання ўдзятных абавязальнасцяў. Мы папярэдзілі кіраўнікоў прадпрыемстваў аб недапушчэнні параднасці ў гэтай справе і неабходнасці сістэматычна кіраваць сацыялістычным сабораўніцтвам.

Пытанне аб уключэнні ў сацыялістычнае сабораўніцтва, — запам'янтае сакратар партыі бабруйскага завода імя Сталіна т. Дзюмін, — абмеркавана на агульным сходзе Рабочыя аднадушна агунадуцца на задачы данецкіх сталавараў і пісьмо тав. Орджанікідзе і абавязаліся закончыць студзенскі план дзяржаўнага, выкарыстаўшы яго на 115 проц. пры адначасовам выпуску прадукцыі на «Білітні» і «Халтурна». Рабочыя білітня пача абавязаліся з дзяржаўнага на 2,75 проц. — на 2 проц. ніжэй залучаючай нормы і закончыць студзенскі план на 25 проц. Адназначна разгортваюцца сабораўніцтва і паміж асобнымі рабочымі. Тав. Курмысевы выкаліка тавара Бузак — выкалікаў норму не ніжэй 200 проц. Фабрыкаўчым Займаў абавязаліся стаць дзюмінскай і выкалікаў, адзначыўшы асабіста выкалікаў асабіста пача Сход рабочых рабы вы

калікаў на сабораўніцтва магілёўскай завод імя Дзімітрав.

Сакратар парткома гомельскага вярштатбудаўнічага завода «Пролетары» тав. Карантэў наведваў наступнае: — Зварот данецкіх сталавараў і пісьмо тав. Орджанікідзе абмеркавана па ўсіх пачах. Рабочыя прыймаюць канкрэтыя абавязальнасці па дзяржаўнаму выкананню планаў і палішэнню якасці прадукцыі. Сяражарна-аборачны пач абавязаліся выпусціць у студзені 17 даўбешных вартштат пры плане 7 і 19 проц. пры плане 10. Сабораўніцтва разгортваюцца па пачах асобнымі пачах і рабочымі.

Дырэктар магілёўскага трубадзінага завода тав. Файнгаўз распавядаў аб вялікім вытворчым узмацненні сярод рабочых. Рабочыя абавязаліся дзяржаўнаму выкананню плана, даць дзяржаўнай прадукцыі за лік палішэння выпуску труб пробных пачах, асабіста дзяржаўнах, палішэнні якасці і мабільнасцю. Дзяржаўныя расцэны. План штодзённага выпуску двухзлучных труб — 180 шт. Рабочыя абавязаліся выпускаць у дзень 300 штук. 6 студзеня за дзень завод ўжо даў 240 штук. Зараз абавязваюцца абавязальнасці асобных пачаў для запавяржэння плана мерапрыемстваў па ўсёму заводу.

Уключваюцца ў сабораўніцтва і раз меншых прадпрыемстваў. — Пытанне аб уключэнні ў сабораўніцтва, — сказаў нам дырэктар швейнай фабрыкі імя Крупскай тав. Каганэў, — абмеркавана па ўсіх пачах фабрыкі. Рабочыя аднадушна адарыюць задачы данецкіх сталавараў. Канкрэтыя абавязальнасці ў асобным асабістах да наступнага: дзяржаўнае закончыць план першага квартала, дабца асабіста новых норм усім рабочымі, для чаго прапашу прымаванне стаханавцаў да дзяржаўных рабочых, ні аднаго выкалікаў браку.

На фабрыцы «Комунарка», як наведваў дырэктар т. Любін, рабочыя, уключаюцца ў сабораўніцтва, абавязаліся кожны месяц дзяржаўнаму выкананню плана і пачах палішэнні якасці прадукцыі. Фабрыка звярнулася ў пісьмом да ўсіх прадпрыемстваў харчовай прамысловасці БССР з запам'янтаем уключэння ў сацыялістычнае сабораўніцтва на лепшую выкананне плана 1937 года.

На ўсебеларускай нарадзе стаханавцаў-трактарыстаў. НА ЗДЫМКУ: сакратар ЦК КП(б)Б таварыш Н. Ф. ГІКАЛО, сакратар ЦК КП(б)Б таварыш Д. І. Валковіч, загадчык сельгасгаспадарчага аддзела ЦК КП(б)Б тав. Карнушоў сярод трактарыстаў, удзельніц усебеларускай нарады. Фото Я. Салавейчыка.

НА НАРАДЗЕ ТРАКТАРЫСТАК

8 студзеня працягваліся сесіі на дакладу сакратара ЦК ЛКСМБ тав. Мазалеўскай.

Тав. Ісаянск — трактарыстка Жлобінскай МТС — у сваім выступленні адзначыла, што жаночая брыгада заданне ў мінулым годзе выканала на 153,7 проц. і эканамічна гаруага 2.477 кілаграмаў. Кожны трактар жаночай брыгады выпрацаваў 615 гектараў.

Адна за адной з трыбуны нарады трактарысты дзяліліся вопытам сваёй работы мінулага года, браці канкрэтыя абавязальнасці на гэты год. Трактарыстка Ельскай МТС тав. Власенка абавязваецца ў гэтым годзе даць на трактар 1.200 гектараў. — Мы, — таварыш Власенка, — сваёй работай паказалі, што можам сабораўнічаць з мужчынамі.

Тав. Саўчанка — трактарыстка Чырвонапольскай машынатрактарнай станцыі — у сваім выступленні адзначыла, што МТС за мінулы год эканамічна калі 80 тон гаруага і амавілася ад даташні ў 30 тысяч рублёў. Саўчанка сама за сезон выпрацавала 620 гектараў. На гэты год яна абавязалася выпрацаваць не менш 1.500 гектараў.

— Нам мужчыны гаварылі, што нічога з нашай брыгадай не будзе. Але мы, трактарысты Хойніцкай МТС, даказалі, што савецкая жанчына можа працаваць на любой машыне. Маш брыгада галавое заданне выканала на 230 проц. У гэтым годзе будзем змагацца, каб даць на трактар 1.500 гектараў! — гаворыць памочнік брыгадзіра мужыцкай брыгады тав. Мінская.

Трактарыстка Бялыніцкай МТС тав.

Ундэраза распавядае ўдзельнікам нарады, што яна спачатку працавала плугаром, пасля, амавілаўшы тэхніку, стала трактарысткай і ў мінулым годзе выпрацавала 932 гектары.

У гэтым годзе наша МТС будзе мець даве жаночыя брыгады. Мы будзем змагацца, каб даць на трактар 1.100 гектараў. У нашай МТС ёсць 4 тысячніцы, якія ў мінулым годзе даў на трактар па 1.200 гектараў.

На вярчэнні пасаджэнні ў ліку іпшых трактарыстаў-ўдзельніц амавілаў трактарыстка, член ЦВК БССР і ЦСР Рачон Зоя. Яна заклікала ўсіх брыгадзіроў трактарных брыгад на сацыялістычнае сабораўніцтва за 1.500 гектараў на трактар.

***

Усяго за два дні ў сесіях выказалася каля 80 трактарыстаў.

На вярчэнні пасаджэнні з прамовамі выступілі амавілаў сельгасгаспадарчага аддзела ЦК КП(б)Б т. Карнушоў, народны камісар земляробства БССР т. Бенен.

Над бурны апалісменты нарады трактарыстаў сустрэла павуленне ў прэзідыум сакратароў ЦК КП(б)Б т. Н. Ф. Гікало і Д. Валковіча.

На вярчэнні пасаджэнні з прамовай выступіў сакратар ЦК КП(б)Б тав. Н. Ф. Гікало. Прамову тав. Гікало трактарысты выслушалі з вялікай увагай і напружанасцю.

Нарада жанчын-трактарыстаў звярнула ся да ўсіх трактарыстаў, камбайнераў і ўдзельніц усебеларускай БССР з алозай даць на трактар 1000 гектараў.

На гэтым нарадзе жанчын-трактарыстаў закончыла сваю работу.

Аб сацыялістычным сабораўніцтве на прадпрыемствах горада Менска ў сувязі з пісьмом тав. Орджанікідзе

Сакратарыят Менскага гаркома КП(б)Б 7 студзеня прыняў пастанову аб сацыялістычным сабораўніцтве на прадпрыемствах г. Менска ў сувязі з запам'янтаем тав. Орджанікідзе.

Гарком харуваў гаррайком КП(б)Б партыйным і профсаюзным арганізацыям горада з 10 па 20 студзеня прасвец па пачах і агульнаамавілаў сходах рабочых і інжынера-тэхнічных работнікаў шырокае абмеркаванне пісьма т. Орджанікідзе па пытанні арганізацыі сацыялістычнага сабораўніцтва паміж асобнымі рабочымі, брыгадамі, пачах, заводамі і райкомам на лепшае выкананне і перапыкананне вытворчага і будаўнічага планаў 1937 года як па колькасцях, так і асабіста па якасцях паказальніках. Да 15 студзеня павінны быць праведзены «амавілаў» нарады трыбунаў прадпрыемстваў з узмацненнем лепшых стаханавцаў і ўдзельніц для распрацоўкі канкрэтных мерапрыемстваў па арганізацыі сабораўніцтва.

Гарком папярэдзіў партарганізацыі аб недапушчэнні шкоднай шуміхі і дэкарацыйнасці, аб неабходнасці распрацоўкі канкрэтных мерапрыемстваў па кожнаму асобнаму участку пры ўдзеле шырокіх мас стаханавцаў, удзельніц і інжынера-тэхнічных работнікаў і арганізацыі штодзённага кантролю за выкананнем дзяржаўнага абмеркавання ў сабе пытанне аб сацыялістычным авангарднай ролі камуністаў не вытворчасці, разгортванні большэвіцкай крытыкі саахопаў, намячэнні канкрэтных мерапрыемстваў па ўзначаленню растучай актыўнасці мас з тым, каб забеспечыць выкананне і перавыкананне плана з месца ў месца і на працягу ўсяго года.

20 студзеня вызначана заслухаць на бюро ГР даклады сакратароў гаррайкомаў і кіраўнікоў груп прадпрыемстваў аб канкрэтных мерапрыемствах па сабораўніцтве.

БЕРАГЧЫ ГАТУНКОВАЕ НАСЕННЕ

Усім вядома, што сябра гатунковае насення дае вялікі вынікі ў павышэнні ўраджайнасці. Значыць, захаванню гэтага насення, абмену простага насення на гатунковае трэба аддаць выключна вялікую ўвагу.

Але не ва ўсіх калгасах зваражаецца на гэта суеўзненне ўвага. Ёсць нават выдаткі, калі гатунковае насенне скарацілася жыццём.

Такое з'явіцца мае, напрыклад, месца ў

крэтных мерапрыемстваў па арганізацыі сабораўніцтва.

Гарком папярэдзіў партарганізацыі аб недапушчэнні шкоднай шуміхі і дэкарацыйнасці, аб неабходнасці распрацоўкі канкрэтных мерапрыемстваў па кожнаму асобнаму участку пры ўдзеле шырокіх мас стаханавцаў, удзельніц і інжынера-тэхнічных работнікаў і арганізацыі штодзённага кантролю за выкананнем дзяржаўнага абмеркавання ў сабе пытанне аб сацыялістычным авангарднай ролі камуністаў не вытворчасці, разгортванні большэвіцкай крытыкі саахопаў, намячэнні канкрэтных мерапрыемстваў па ўзначаленню растучай актыўнасці мас з тым, каб забеспечыць выкананне і перавыкананне плана з месца ў месца і на працягу ўсяго года.

20 студзеня вызначана заслухаць на бюро ГР даклады сакратароў гаррайкомаў і кіраўнікоў груп прадпрыемстваў аб канкрэтных мерапрыемствах па сабораўніцтве.

Барысаўскім раёне. Тут некалькі калгасу маюць выключна гатунковае насенне.

Там, напрыклад, калгас «Большэвік», Бягінскага сельсавета, «Чырвоны баз», Карскаўскага сельсавета, і іпшыя калгасы гэтага раёна карыцца сваю жыццёва гатунковам зярном. Усёдня-ж калгасы, якія маюць толькі простае насенне, да гэтага часу не калопіліся яшчэ аб тым, каб абмяняць яго на гатунковае.

Еўг. ЕГОРОВА.

ПА СОВЕЦКАМУ САЮЗУ

У СОЎНАРКОМЕ СССР І ЦК ВКП(б)

АБ ГАНДЛІ ХЛЕБАМ У КАЛІНІНСКАЙ, ЗАХОДНЯЙ, КУРСКОЙ, СТАЛІНГРАДСКАЙ, ГОРНАЎСКОЙ, ЧУВШКАЙ, МАРЫЙСКОЙ І КАЛЫНКАЙ АССР, КАЗАХСКОЙ ССР, БЕЛАРУСКОЙ ССР, ГРУЗІНСКОЙ ССР, АРМЯНСКОЙ ССР І УЗБЕКСКОЙ ССР

У сувязі з тым, што Калянінская, Заходняя, Курская, Сталінградская, Горнаўская, Чувшская, Марыйская і Калянінская АССР, Казахская ССР, Беларуская ССР, Грузінская ССР, Армянская ССР і Узбекская ССР выканалі ўстаноўлены для іх Соўнаркомам СССР і ЦК ВКП(б) гаварыць планы хлебадачы і забеспечылі сябе данесеннем для яравой саўбы, Совет

Народных Камітэтаў Саюза ССР і Цэнтральны Камітэт ВКП(б) паставілі дзявадзіць калгасам, калгасікам і працоўным аднаасобікам пайменаваных абласцей і рэспублік работы бесперапыннае продаж свайго хлеба (мужой, зярном і печаным хлебом), кааператывным арганізацыям, а таксама на гараскіх і сельскіх рынках і станцыях чыгунак. (БЕЛТА).

НОВАЯ БЛІСКУЧАЯ ПАСТАНОВКА ТЫЛІСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА ТЭАТРА ОПЕРЫ І БАЛЕТА

На спектаклі «Дарэджан Ціберы» прысутнічалі таварыш Сталін, кіраўнікі парты і ўрада.

Учора на сцене Дзяржаўнага Акадэмічнага Вялікага тэатра Тбіліскай Дзяржаўнага тэатра оперы і балета, прадстаўляючы выдатную дэкаду грузінскага мастацтва, паказваў оперу народнага артыста Грузіі М. А. Балавчываза «Дарэджан Ціберы» («Каварная Дарэджан») у паставіцы народнага артыста Грузіі А. Цуцуава.

На спектаклі прысутнічалі таварышы Сталін, Молатаў, Варашылаў, Кагановіч, Орджанікідзе, Мікаян, Хрушчоў, Шкіратаў, Берыя.

Сюжэтам для оперы «Дарэджан Ціберы» паслужыла драматычная паэма вядомага

САКРАТАР ЦК ВКП(б) ТАВАРЫШ А. А. АНДРЭЎ НА ЗАВОДЗЕ „РОСТСЕЛЬМАШ“

РАСТОЎ-ДОН, 8 студзеня. (БЕЛТА). 8 студзеня сакратар ЦК ВКП(б) таварыш А. А. Андрэў наведаў у Растове-на-Дон завод «Ростсельмаш».

Агалажаны завод і асобныя яго пачкі, таварыш Андрэў гутарыў з рабочымі-стаханавцамі і інжынера-тэхнічным персаналам аб рабоце завода.

У ПРЭЗІДЫУМЕ ЦВК САЮЗА ССР

7 студзеня на пасаджэнні праініцыа ЦВК Саюза ССР пад старшынствам М. І. Маліна ўручаліся ордэны другой ступені ўзнагароджаных работнікаў харчовай прамысловасці. Як і на мінулым пасаджэнні, прадстаўлены розныя галіны харчовай індустрыі. Прысутнічалі брыгадзіры і старшынкі рыбніцкіх калгасоў, капітаны рыбалоўных суаў, работнікі цукровых і кансервовых прадпрыемстваў, дырэктары заводаў, інжынеры.

Сярод атрымаўшых ордэны — капітан траўзера «Кіров» Г. Г. Тіселенка, работніца сіфэрональскага рыбкансервовага завода «Серп і молот» К. Ф. Пехота, капітан — дырэктар кітабной маткі «Алеут» А. І. Душнік, ініцыятары стаханавскага руху ў рыбнай прамысловасці Азона-Торнаморыя — брыгадзір рыбак калгаса «Красны Октябрь» І. Е. Глушчэнта, брыгадзір калгаса «Красны партизан» Д. М. Шавяраў і іпшы.

Ордэны ўручаюцца таксама раду камандзіраў рабоча-сялянскай Чырвонай Арміі. Узнагароджаныя, выступаючы з кароткімі прамовамі, горава гавораць пра перамогі харчовай індустрыі, пра мудрагавальна і настаяніка таварыша Сталіна, чыя пастаянная ўвага забеспечыла гэты перамога, пра яго бліжэйшага саратніка, таленавітага наркома тав. Мікаяна. У гонар іх залічылі бурнымі волесімамі.

У заключэнне выступав з прамовай тав. Малінін. Ён вышнне ўзнагароджаных і жадае ім яшчэ большых поспехаў у сваёй рабоце, выкажваючы ўпэўненасць, што гэта ўзнагарода не апошняя.

Усе прысутныя віталі тав. Малініна сардачнай аманіяй. Раздаюцца воклічы: «Няхай жыць Міхаіл Іванавіч Малінін!»

ПЕРАПІС НАСЕЛЕНІЦТВА ВОСТРАВА ДЗІКСОН

ДЗІКСОН 5 студзеня. (БЕЛТА). На востраве Дзіксон поўнацю закончана напіраўне запавуенне перапісных лістоў. Усе паларнікі, якія змююць у розных канцах вострава, далі пра сябе неабходныя весткі. Сярод жыхароў Дзіксона — 14 жанчын, 3 хлопчыкі і 4 дзвучыні. Перапісаны

лісты і інструкцыі былі дастаўлены на Дзіксон з вялікімі цяжкасцямі. З Красна-арска да Лузіны іх перавезлі на самалёце, а Лузіны і Гольчыну — на аленях і з Гольчыны да Дзіксона — на сабакх. Усяго на аленях і сабакх з матэрыяламі для перапісу пройздана больш 1.000 км.

ШЫРАЦЦА РАДЫ ТРАКТАРЫСТАК-СТАХАНАВАК

МАЯ ПЕРАМОГА

Трактарыстка Расонскай МТС М. САВЕЛЬЕВА.

18-гадовай дзяўчынай пайшла я на трактарныя курсы. Два месяцы вывучала кожную дэталю трактара і курсы скончыла на «выдатна».

Шасць год як я працую трактарысткай Расонскай МТС і так вывучыла машыну, што быццам-бы я не сама канструявала. Тры гады працавала на трактары «Фардзон», па два гектары за змену выпрацоўвала і гэта было за дасягненне. Зараз я працую на трактары «ХТЗ». У 1936 годзе выпрацоўвала за змену па 9 і больш гектараў і то была не задаволеная.

Нашы савецкія машыны могуць даць і даць больш. Майя марай увес час было выпрацоўваць як найбольш, даць лепшую якасць і быць перадавой трактарысткай.

Вясном 1936 г. я была ў Менску на паразе. Тут я дала абяцанне кіраўнікам партыі і ўрада выпрацоўваць на трактары 1000 гектараў.

Я ўпарта да гэтага рыхтавалася, правяла сабе, машыну, прадумала кожную дэталю. Калі ў палове лета папрасілі мяне раскажаць аб сваёй рабоце, я адказала:

«Тысячу гектараў дам, тады будзем гаварыць, што павялічаныя, калі я адстаю ад перадавых трактарыстаў».

З дзяўчын і сяброўкаў і ўпарта дабілася рэкорднай выпрацоўкі і калі 19 кастрычніка ў мяне было 1000 гектараў, я паслала кіраўнікам партыі і ўрада тэлеграму аб выкананні свайго абяцання.

Сваю перамогу я атрымала не выпадкова. Круглая суткі на працягу ўсяго сезона мой трактар не выходзіў з баразняў. Добрыя асноўныя да машыны, беражлівасць, забяспечылі спраўнасць трактара. За сезон толькі адзін раз змянялі поршні, палым і чатыры разы рабіла працірку калёнаў.

Я ніколі не сяду за трактар, кадуць не правяру кожную частку, не змажу яе, не ачышчу праз. Трактар я атрымала не новы, ён апрацаваў ужо чатыры месяцы, але выглядае як новы, быццам толькі што зняў з канвеера. На гэтым трактары я выпрацоўвала 1.115 гектараў. Брыгадзір трактарнай брыгады Бяляеў

сказаў мне ўсе ўмовы для работы. Трактар увес час працаваў без перабоў, без халасных пераездаў. Удзячкі падарыліся своечасова і асповае, што забяспечыла мне высокую прадукцыйнасць — гэта сталыя прынашчы і заправышчы. Без гэтых людзей самы лепшы трактарыст па лепшай машыне не зможа даць тысяч гектараў. Эканомію трох тысяч кілограмаў гаручага я дабілася таму, што мой трактар не меў халасных пераездаў і працавала я на дадатковай сумесі.

Ва ўмовах маспавасці, дзе я працавала, мая выпрацоўка — велізарнае дасягненне, калі тут самы большы загон трактара быў 5—6 гектараў, у большасці ж усе кавалачкі ў гектар і нават пугектара.

Я не толькі ўдарна, па-стаханавску працавала сама, але і вучыла іншых. У калгасе «Зорка» ў мяне была прынашчыкам дзяўчына Сямёнава. Я не вучыла на трактарыстку. Зараз Сямёнава самастойна можа працаваць.

Гэтую аіну я адым вучоце, каб на сваім трактары выпрацоўвала яшчэ больш, быць перадавой трактарысткай у Беларусі.

КОМСАМОЛ АДКАЗВАЕ ЗА КОЖНУЮ ТРАКТАРЫСТКУ

(Гутарка з сакратаром ЦК ЛКСМБ тав. МАЛАЛЕУСКАЯ).

У гутарцы з нашым супрацоўнікам сакратаром Цэнтральнага камітэта комсамола Беларусі тав. Малалеўскай сказала:

«Усебеларуская нарада трактарыстаў склікана ЦК комсамола і Наркамземм для таго, каб падагуліць вопыт работы трактарных жаночых брыгад за мінулы год і намясціць практычныя мерапрыемствы на гэты год».

Кілометры партыі, урада і асабіста таварышкі Сталіна жанчыны ў СССР адныраве велізарную ролю.

Растуць кадры жанчын у сельскай гаспадарцы. Па нашай арганізацыі Беларусі імям жанчын старшыннікі калгасаў, загалючыма жывёлагадоўчых калгасных ферм, 706 трактарыстаў і дзясяткі валадзіцельшын сельскай гаспадарцы — арганізацыі міншых складаных сельскагаспадарчых міншых саветаў, 38 сакратароў сельсаветаў, 1092 члены райвыканкомаў і т. д.

Найкіраўніцтва ЦК КП(б)Б на чале з лідэрамі сталінізма тав. Гінало. Выраслі гэта на ўсіх установах сацыялістычнага будаўніцтва. 37 жанчын узаагаворжаны вышэйшай узаагаворж — ордэнам СССР, сярод іх 28 жанчын у сацыялістычнай сельскай гаспадарцы Беларусі — Грыгаровіч, Башкірава, Асеевская, Зінко і інш.

Усяго год таму назад у нас не было ў рэспубліцы ні адной жаночай трактарнай брыгады. Трактарысткі налічваліся адзінакі. Служае імя брыгадзіра трактарнай жаночай брыгады Памі Анцельнай і яе сябровак, адзначаных нашай партыяй і ўрадам вышэйшай узаагаворж, іх выстуны на ўсёсезоннай нарадзе перадавой уладзіцельшын вышэйшай узаагаворж і яе неабходную ўмову ўмацавання савецкіх граніц.

Трактарысткі і ў параўнаўч кароткі тэрмін авалодалі тэхнічай кіраўніцтва трактарам.

У 1936 годзе жанчыны паказалі ўзорны прыклад работы на трактары. Вось, напрыклад, трактарыстка-комсамолка служкай жаночай трактарнай брыгады Ганна Жук у часе вясняной службы засяла трактарнай служкай 40,2 гектара за змену, аэканомію гаручага 15 кілограм. Сакратар ЦК КП(б)Б тав. Гікало аказаў жэ тэлегранмай сваёй вішнё трактарыстка з перамогай. У адказ на прытанне тав. Гікало Ганна Жук на другі дзень засяла 49,14 гектара, аэканомію гаручага 22 кг.

Кавалёвак МТС — трактарыстка Бешанковіцкай МТС — выпрацоўвала на сваім трактары 675 гектар. Трактарысткі Галыня і Матора выпрацоўвалі па 528 гектар. Але трэба сказаць, што агульнаадукацыйны ўзровень жанчын трактарных брыгад велімі яшчэ нізкі. Гэта ўскладвае вялікую і адказную задачу на комсамольскую арганізацыю. Трэба дапамагчы жанчын трактарыстам палічыць свой агульнаадукацыйны і палітычны ўзровень.

Дружыня і сумесная работа зямельных ордэнаў, МТС і комсамольскіх арганізацый на выкананню дзірэктыў ЦК ВКП(б) аб вышэйшай жаночай моладзі і кантралю замяж жаночым трактарным брыгадам забяспечыць трактарыстам ішчэ большыя поспехі ў барацьбе за сталінскі ўрадак.

Прадучым настольна па ўдзёму ўрадажынае нашых палёў, мы ні адну мінуту не павінны забываць аб абароне нашай краіны. Таму рост жаночай працы ў народнай гаспадарцы трэба разглядаць і як неабходную ўмову ўмацавання савецкіх граніц.

НЕ МЕНШ 1000 ГЕКТАРАЎ НА ТРАКТАР

Трактарыстка Багушэўскай МТС Г. ТРАФІМАВА.

Дзе яшчэ дэць такая краіна, каб жанчыне была дапамагчы кіраваць складанымі машынамі?

Наша жаночая брыгада мела заданне ўзараць за сезон 1.500 гектараў, але мы, апрача таго, што намалалі 340 тон збожжа, узараў 1.926 гектараў.

Перад выыхад у поле я заключыла дагавор на сацыялістычнае спаборніцтва з трактарысткай Штанюковай. Пяршыства ў гэтым спаборніцтве заваявала я, узараўшы 626 гектараў.

Мы сваёй работай, авалодалі тэхнічай

трактара, даказалі, што савецкая жанчына можа выконваць любую работу, што ў любы момант можэ заняць мужчыну-трактарыста.

На сваіх поспехах я не спыняюся. У гэтым годзе я аваяваю ўзараць 1000 гектараў і гэта я выканаю з гонарам.

За сваю работу ў мінулым годзе я атрымала тону хлеба, калі тону бульбы і 950 рублёў грашмы. Я жыву весела і раласна. За ўсё гэта дзякую ролнаму Сталіну, які даў нам такое вясёлае і шчаслівае жыццё.

ПЯРШЫНСТВА БУДЗЕ ЗА НАМІ!

Трактарыстка Жлобінскай МТС ІСАЕНКА

У Жлобінскай МТС у 1936 годзе працавала 16 трактарыстаў. Была арганізавана жаночая трактарная брыгада, у якой працавала і я. Трактарысткі нашай МТС у сваёй рабоце не адставалі ад мужчын.

У сацыялістычным спаборніцтве з іншымі трактарнымі брыгадамі наша брыгада заняла першае месца, а трактарыстка Соня Парашчанна выпрацоўвала на трактары 785 гектараў. У сярэднім па МТС трактары выпрацоўвалі 615 гектараў. Работа выканана на «добра» і «выдатна».

Наша брыгада малалая, яна складаецца з дзяўчат, якія ўпершыню вясной 1936 года селі на трактар. Сваіх поспехаў мы дабіліся таму, што ўпарта працавалі над вывучаннем тэхнікі. Наша брыгада сістэ-

матычна праводзіла аграагтэхнічную і палітычную вучобу. Усе трактарысткі адукавалі трактарам і прыпамалі на «добра». Усе трактарысткі нашай брыгады сталі комсамолкамі і наша жаночая брыгада ўсё комсамольская.

Мы даем абяцанне кіраўнікам партыі і ўрада Беларусі, што ўсе трактарысткі за зімовы перыяд так авалодалі тэхнічай, што ў сацыялістычным спаборніцтве за 7—8 мільярдаў пудоў хлеба зоймем першае месца па МТС, але і па СССР і не адстаем ад лепшых трактарыстаў Савецкага Саюза.

Мы абяцаем утаніць у сацыялістычнае спаборніцтва 42 малалых трактарыстаў, якія вучацца на курсах у нашым раёне.

ДОБРА АВАЛОДАЕМ ТЭХНІКАЙ

Трактарыстка Церахоўскай МТС В. ШВЕЛЕВА.

Да 1936 года наша машынатрактарная станцыя не мела трактарыстаў-жанчын. Зараз іх ужо ёсць 9. На трактар селі мы ўпершыню, адразу пасля двухмесячных курсаў. Спецыяльнай жаночай трактарнай брыгады МТС не мела, і ўсе мы, жанчыны, працавалі па мужчынскіх брыгадах.

Я працую ў стаханавскай брыгадзе тав. Асадчага. Хоць першы год працую на трактары, але з работай спраўлялася надрадна. Калі мы, жанчыны, першы раз выехалі ў поле, то з нас смяяліся, ніхто не верыў, што жанчына можа працаваць паровні з мужчынай. Мы не толькі ўдарна працавалі, але і вучыліся. Сама праца для нас была выдатнай школай.

Перад выездам у поле я заключыла са сваім напарнікам Зубаравым сацыялістычны дагавор — даць на трактар 1.000 гектараў. Работа ў нас так спарна пайшла, што мы далі на трактар 1200 гектараў. Я сама выпрацоўвала 576 гектараў і аэканоміла 620 кілограмаў гаручага.

Ворагі нашы гавораць, што жанчыны, працуючы на трактары, не можа галоўчэ дэцый. Нашы савецкія жанчыны ўперні вое усім хто на нас паклёпнічаў. Трактарыстка нашай МТС тав. Баравіцкая маз грудно дзіда, але яно ёй не перашкода працаваць на трактары 250 гектараў.

Нашы дэцы ў асяях адчуваюць сябе лепш чым дома. Яны там даглядаюцца добра, ад нашых дэцых класіфіцы партыі, ролым Сталіна. Толькі ў краіне Сталінскай Канстытуцыі жанчыны атрымала роўныя правы з мужчынамі і з гонарам вядзе па сацыялістычных палях такіх складаных машынаў, як камбайны, трактары.

Нашай МТС трэба было прыняць на курсы 15 жанчын, але мы гэту норму перавышлі. Зараз на курсах вучаюцца 30 жанчын. Жанчыны ідуць па курсу з вялікай ахвотай. Мы даказалі, што можам працаваць не горш за мужчын, а лепш. Мы добра авалодалі тэхнічай.

Калі на нашу савецкую квітнечую радзіму зачуха напасі вораг, то мы гатовы ў любую мінуту заняць сваіх братоў і мужоў-трактарыстаў, якія перасядуць на танкі.

Я абаяваюся ў 1937 г. сама даць на трактар 900 гектараў і выклікаю на сацыялістычнае спаборніцтва трактарыстку нашай МТС тав. Баравіцкая маз грудно дзіда, але яно ёй не перашкода працаваць на трактары 250 гектараў.

3 ЗАЛЫ НАРАДЫ

Усёго некалькі дзён як яны пазнаёмліся тут на нарадзе, але моцна здружыліся. У перапынках, вечарамі ў гаспадарчых зборынах разам, дэцый ўражаннямі, раскажваюць пра сваё жыццё, работу і вучобу, раяцця паміж сабой. І ў асабістых гутарках, і ў выступленнях з трыбуны нарады адчуваецца новая жанчына — выдатны чалавек нашга часу.

У светлым зале Дома партыі міганьне ўсё колеру жаночай вопраткі: цёмнасіні шойк, модныя жакеты, шышаваны, рознакаляровыя шапачкі, вышышаваны хусткі. Калі глядзіш на іх тут у зале, не верышца, што ў вышэйшай будучыні дні гэтых жанчын сыяцца за рудым трактарам, баруш на ім самыя вялікія скорасці, дасягаючы рэкорднай выпрацоўкі.

Менша гэтым і прасякнуты ў гутаркі і выступленні на нарадзе. Перад сходамі разгортваюцца маляўнічыя эпізоды нараджэння новай жанчыны на калгасных палях.

Мінулай вясной семнаццацігадовая Ніна Камуба скончыла курсы трактарыстаў Слуцкай МТС. Не паслалі брыгадзіра жаночай брыгады. Тры «ХТЗ» былі накіраваны на палі калгаса «Вольная праца». Ніна ўзнавалася калону. У калгасе сустраці трактарыстаў наемшчыкамі і кіломі:

— Чулі?.. бабы на трактарах прыеха-

Уцяпала Ніна — сама малалая і сама энергічная з трактарыстаў:

— Колькі-б ні падохалі нас, дзяўчаты, а мы працаваць будзем!

Не прайшло і аднаго тыдня, як тыя, хто спачатку насмехаліся над трактарысткамі, сароміліся сваіх наўдалых жартаў. Дзяўчаты паказалі, па што яны эадыны, іх палюбілі за працу, адукацыю і кілометры. У апошні дзень вясняной службы калгаснікі прыхадзілі разнаціна і запрашалі дзяўчат абавязкова прыехаць у калгас увосень і на будучы год. Калгасе прамываў трактарыстам.

Ніна Камуба з любоўю раскажа пра дзяўчат са сваёй брыгады. Ганна Жук, Дуна Бруй, Ганна Дубіна, Красупіка — усе яны толькі першы год селі за руль трактара, але адразу даказалі, што не адстаюць ад лепшых трактарыстаў МТС. І заўсёды, калі Ніна піша псымы свайму брату — малодшаму камандзіру РСЧА, яна перадае прытаніне ад сваіх падруг і хваліцца поспехамі сваёй трактарнай брыгады.

Апавяданні Ніны ўважліва слухае Аляна Наркевіч з Копыльскай МТС.

— Так, дзяўчаты, — даўжае Аляна, — і мяне не велімі гаспаіна сустраці першы раз на полі за трактарам.

У пачатку вясняной службы Аляна

У зале пасяджэння ўсебеларускай нарады жанчын-трактарыстаў.

Фото С. Грына і В. Лейна. (БСФ).

выклікала на спаборніцтва больш вопытнага трактарыста Аляна Галазка. Галазка гаварыў разавіраць і пад абавязчы сыха халоньва з брыгады адказаў:

— Малалі аічы з намі спаборнічаць!

Мінулі гарачыя дні работы. Паднялі вышкі. Галазка было ад чаго хвалявацца і сароміцца перад сабралі. Аляна Наркевіч са сваім напарнікам Алесем Пулей перагаварыла Галазку на 140 гектараў. Перахотны сідт МТС быў на трактары Аляні Наркевіч.

Наркевіч і Камуба — малалыя трактарысткі і таму яны з асабідай уважлівасцю прысуджваюцца да расказу старэйшых падруг па рабоце.

Марыя Савельева, апрацаваўшая за мінулы год на сваім трактары 1115 гектараў, — трактарыстка са стажам. Яе роўным быў шлях да такой вышэйшай перамогі. Шасць год таму назад яна села за руль — адна з першых трактарыстаў Расонскага раёна. У раёне разгортвалася калектывізацыя. У першыя ж дні ў ад-

ным з малалых калгасаў трактар «Фардзон», на якім працавала Савельева, узвараў межы вузельных палосак сялянскіх аднаасобных гаспадарак. Сабраўшы вялікі натоўп аднаасобнікаў, Па яе адраб-с паліцелі абразы і парогам. Старэйшы жанчыны даліся апонімімі словамі. Але Марыя Савельева ўважліва прыняла ролі, гадуючы, якую вялікую справу яна робіць, утрываючы межы з бэлыягам.

Цяпер Савельева — самы жаланы гошч па ўсіх кутках раёна. Ёй гаварыцца, як эаганнай трактарыстцы рэспублікі. У пачатку мінулага года Савельева дала слова наркому земляробства БССР тав. Бенеку выпрацоўваць на сваім трактары 1000 гектараў. Нарком, добра ведаючы землі Расоніччын, заўважыў: «Глядзі, Савельева, ці пад сілу табе будзе выканаць заданае слова».

Сейні з трыбуны нарады ўсхвалявана і радасна Марыя Савельева наведвае, што яе трактар узяў 1115 гектараў.

Адна за другой падмаюцца эаганны

У БАРАЦЬБЕ ЗА ПЯРШЫНСТВА

Трактарыстка з Чэрвоначальскай МТС М. ПАЛАВІНЧАНКА.

На трактары я працую з 1936 года. Да гэтага часу была радавой калгасніцай. Увесь час я марыла авалодаць складанай машынай. Мая мара збылася. За ўдарную работу калгас у 1935 годзе паслаў мяне на курсы трактарыстаў. Іх я скончыла на «добра».

Вясной 1936 года, вехаўшы на работу, я заключыла з трактарысткай Саўчанкай на Мярыйн дагавор сацыялістычнага спаборніцтва на 1000 гектараў на трактар.

Я была ўважана, што сваё абаяваць-пелішты выканаю з гонарам, і я гэтага дабілася. Са сваім напарнікам Слабодчанка падарбалі ўдзячкі, работу арганізавалі так, што наша машына паломак і халасных пераездаў не ведала.

Самае галоўнае, што забяспечыла нам работу, — гэта любобныя адносіны дз работы і машыны. Мы заўсёды пасля работы машыну чысцілі, амазвалі, рабілі падціжку аслабшых за дзень частак. Без аэаінай паломкі працаваць увесь сезон. Самым калімім загонам для трактара было 7 гек-

тараў і самы меншый загон — гэта пугектара.

Калі наш трактар даў 1008 гектараў, мы яго паставілі на бягучы рамонт, амакілі поршні, утулілі.

Увесь сезон у дзённую азіну я працавала без плутара, і гэта не адбылася ні на якасці работы, ні на выкананні нормы.

Яшчэ больш узнялася энергія ў нашай рабоце, калі мы пачалі вывучаць прэкт Сталінскай Канстытуцыі.

Не глядзячы на тое, што я першы год працую на трактары, я ўсё-ж дабілася пяршыства ў спаборніцтве з Саўчанкай. Я за сезон са сваім напарнікам выпрацоўвалі на трактар 1229 гектараў, а Саўчанка — толькі 600 гектараў.

Я не толькі ўдарна працавала, з і вучылася. Кожны дзень вывучала свую машыну, каб яшчэ лепш ёй авалодаць, даваць лепшую якасць і больш.

За ўдарную работу на трактары мяне машынатрактарная станцыя паслала на курсы ў Крычаў. У гэтым годзе я буду брыгадзірам трактарнай брыгады. Да гэтага часу ў нас не было спецыяльнай трактарнай жаночай брыгады, у гэтым годзе яна будзе.

Яшчэ шыроў разгартуўшы сацыялістычнае спаборніцтва, я абаяваюся ў 1937 годзе даць на кожны трактар майя брыгады 1.200 гектараў. Работу арганізую так, каб калгас, дзе мч будзем працаваць, атрымалі ў гэтым годзе самы вышэйшы ўрадак, што будзе лепшым адказам на ўказанні таварышч Сталіна аб штогоднай вытворчасці 7—8 мільярдаў пудоў хлеба.

Я ганаруся сваёй работай. Толькі ў краіне Сталінскай Канстытуцыі жанчына атрымала роўныя правы з мужчынам, толькі ў нашай краіне жанчына можа працаваць на складаных машынах, як камбайн, трактар.

МЫ СЯБЕ АПРАЎДАЛІ

Брыгадзір транктарнай брыгады Слуцкай МТС НІНА КАШУБА

Наша машынатрактарная станцыя да 1936 года не мела жаночай трактарнай брыгады. Калі мы, шасць жанчын, скончылі курсы, арганізавалі жаночую брыгаду і выехалі ў калгас, то з нас смяіліся: «Што гэта за брыгада жаночая, нічога яна не зробіць».

З такой азінай мы выехалі ў калгас, падарбалі там участкі, яшчэ раз праверылі сябе і трактары і пачалі працаваць. Я не адлучалася ні на мінуту ад трактараў, папярэджвала ўсіх непатадзі ў рабоце.

Асабістому ўвагу мы, жанчыны-трактарысткі, звярнулі на якасць работы, на тое, каб наш трактар не меў халасных пераездаў і прастоў. Нашу работу амаз кожны дзень правяраўі старшыні калгасаў. Яны хадзілі па полю, прыглядаліся ці не робім мы аграхаў.

Я і ўсе трактарысткі брыгады былі ўважаны, што да нашай работы не прызурюцца, бо якасць давалі мы добрую. Мы яно інакш і быць не можа! Мы, жанчыны, выхаваны нашай камуністычнай партыяй і ролым Сталіным, які ў новай Канстытуцыі зааісаў, што жанчыны маз роўныя правы з мужчынамі.

Мы не толькі не адсталі ад мужчын, а заваявалі сабе сімвалічна калгасніцаў, дзе мы працавалі. Калі мы закончылі пазавяць работу, то калгаснікі і самі старшыні гаварылі: «Не трэба нам мужчынскіх брыгад, нахай і ў 1937 годзе працуюць жаночыя брыгады».

Кожны трактар нашай брыгады выпрацоўваў па 600 гектараў. Лепшая трактарыстка нашай брыгады Жук Ганна выпрацоўвала 680 гектараў. Былі дні, калі Ганна засявала па 40 і больш гектараў зэнаваў. Гэта нас яшчэ больш падбаўляла, і мы пачалі працаваць яшчэ лепш.

Сваіх перамог мы дабіліся вышэйшай адчайнай работай, разгартуўшы сацыялістычнае спаборніцтва. У гэтым годзе я абаяваюся выпрацоўваць са сваёй брыгадай па 1000 гектараў па кожнай трактар. Нашы трактары да работы гатовы.

У гэтым годзе мы будзем працаваць яшчэ лепш, забяспечым добрую апрацоўку аямі, каб з гонарам выканалі ўказанні любімага прававыра нароўў таварышч Сталіна аб вытворчасці кожны год 7—8 мільярдаў пудоў хлеба.

У гэтым годзе наша МТС будзе менш не адну жаночую трактарную брыгаду, а даве. Ужо зараз на курсах трактарыстаў вучаюцца 12 жанчын. Свой вопыт работы мы пера

